

La indústria catalana redueix un 58% la inversió en medi ambient en nou anys

El sector ja ha recuperat els beneficis i el volum de negoci del 2008, però la despesa en protecció ambiental es manté sota mínims i tan sols un 2,1% de la inversió es destina a millorar-ne la sostenibilitat

Aquesta setmana arrenca la cimera pel clima

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/192056/emergencia/pessimisme/marquen/cimera/onu/clima/madrid?rlc=p1>) per abordar l'estat d'emergència que viu el planeta i que es celebra a Madrid.

Malgrat fa temps que des de la comunitat científica, i des del carrer, ja s'ha anat avisant de la necessitat d'avançar cap a un model més sostenible, sembla que aquestes exigències no tenen una plasmació en les polítiques de les empreses industrials, ni a Catalunya ni al conjunt de l'Estat. Pel que fa a la indústria catalana, la inversió en protecció ambiental s'ha reduït un 58,1%, a menys de la meitat, entre 2009 i 2017. Una caiguda notable, per bé que no és el territori on més s'enfonsa.

De mitjana, la inversió verda estatal en el sector secundari s'ha reduït un 60,9%, però ho ha arribat a fer en un 88% a les Illes Balears, un 85,2% a Castella i Lleó o bé un 78,8% a Aragó. Múrcia és l'únic territori on, en aquest període, ha crescut la quantitat invertida en millorar el medi ambient, per bé que tan sols un 7,7%. Aquesta estadística, en tot cas, inclou les dades de les empreses manufactureres, extractives i de producció i distribució d'energia, però no de subministrament d'aigua i gestió de residus o de construcció.

En termes absoluts, la inversió ha caigut dels 1.553,8 milions a 599,6, a nivell estatal, i de 234,8 milions a 98,5, a nivell català. Aquest descens rellevant en la renovació de processos i maquinària per fer la producció i distribució més sostenibles, però, no s'ha produït també en la despesa recurrent destinada a la protecció del medi ambient, concretada en la compra de serveis de protecció ambiental a altres empreses, les taxes pagades a administracions o la formació del personal en la matèria.

La despesa verda corrent creix

A nivell estatal, la despesa corrent en protecció ambiental ha crescut un 20,3%, una mica més que a nivell català (19,9%). En tot cas, pel que fa a tota la despesa verda (recurrent i inversió), ha caigut un 19,5% a tot l'Estat i un 17,3% a Catalunya, per bé que fins a sis comunitats han vist com la seva indústria augmentava aquesta quantitat, començant per Múrcia (en un 31,1%). Sigui com sigui, el descens en la despesa total per protegir el medi ambient, en la indústria catalana segueix sent accentuat, havent passat dels 679,9 milions a 562,3.

Aquest, a més, no s'explica només per les dificultats econòmiques, ja que el volum de negoci pràcticament ja s'ha recuperat a Catalunya i el 2017 era l'equivalent al 95,7% que el que hi va haver el 2008. Els beneficis del sector, a més, ja s'havien més que duplicat el 2016, havent crescut dels 3.157 milions fins als 6.784, sense que això hagi repercutit en una recuperació en la inversió per protegir el medi ambient. Aquesta, de fet, s'ha començat a recuperar molt lentament des del 2015, tot i que molt lluny de la inversió general de les empreses del sector, la qual és ara

tan sols un 24% inferior al 2008.

EVOLUCIÓ DE LES GRANS MAGNITUDS DE LA INDÚSTRIA CATALANA I LA DESPESA EN PROTECCIÓ AMBIENTAL (ÍNDIX 2008=100)

A nivell estatal, l'evolució és molt similar. El volum de negoci era el 2017 tot just un 2,9% inferior al del 2008, mentre que la despesa verda encara era quasi 20 punts inferior. Així mateix, la inversió gastada fa dos anys equivalia al 69% de la del 2008, però la inversió destinada a combatre l'emergència climàtica i protegir el medi no arribava al 40%. La consciència mediambiental es recupera més lentament.

EVOLUCIÓ DE LES GRANS MAGNITUDS DE LA INDÚSTRIA ESTATAL I LA DESPESA EN PROTECCIÓ AMBIENTAL (ÍNDIX 2008=100)

Pel que fa als àmbits d'inversió en protecció ambiental, el que més cau a Catalunya és el de la protecció de la biodiversitat (-98,1%), per davant de la reducció del soroll (-88%) o la gestió de residus (-84,6%). En canvi, les que menys es redueixen són la protecció de l'aire i el clima (-42,3%) i la de sòls i aigües (-19,6%). A nivell estatal, en canvi, la inversió verda que més s'aprima és -a banda de la que s'engloba en la categoria "altres"- la gestió de residus (-76,2%) i, com a Catalunya, la que resisteix més és la protecció de sòls i aigües (-36,2%).

EVOLUCIÓ EN LA INVERSIÓ MEDIAMBIENTAL, PER ÀMBITS (2008-2017)

El fet que la inversió en protecció ambiental es recuperi a menys velocitat que el conjunt de la inversió de la indústria provoca que el pes de la primera respecte el total invertit hagi caigut durant aquests anys. De fet, només un 2,1% de les inversions de la indústria catalana es van destinar a millorar la sostenibilitat de la seva producció i distribució, fins i tot per sota de la mitjana estatal (2,7%), tot i que per damunt de la d'altres territoris com les Illes Balears (0,6%). On més s'inverteix en el medi ambient, en relació a la inversió total, és a Astúries (11,5%).

PES DE LA INVERSIÓ EN PROTECCIÓ AMBIENTAL RESPECTE EL TOTAL DE LA INVERSIÓ DE LA INDÚSTRIA, EL 2017

METODOLOGIA D'ANÀLISI

La font de dades principal d'aquesta peça és l'Enquesta de la despesa de la indústria en protecció ambiental

(http://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176846&menu=ultiDatos&idp=1254735976612) que realitza l'Institut Nacional d'Estadística (INE), la qual ofereix, des del 2008, la despesa de les empreses del sector industrial -excloent les de subministrament d'aigua i gestió de residus i la construcció- per protegir el medi ambient, tant pel que fa a la despesa corrent com a la inversió -dada fins i tot més rellevant, ja que és la que es consolida i més incideix en un canvi de model-. I, pel que fa a la inversió, també detalla en quins àmbits es fa.

Per posar en relació aquesta despesa amb el volum de negoci del sector i la inversió total, però, cal buscar les dades a l'enquesta estructural d'empreses del sector industrial

(http://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736143952&menu=ultiDatos&idp=1254735576715) , també de l'INE. A l'hora d'extreure-les, cal tenir en compte que cal excloure aquelles referides al subministrament d'aigua i gestió de residus, per fer-ho homologable, així com la metodologia de presentar-les va canviar el 2015, cosa que obliga a filar més prim per garantir-ne l'homogeneïtat. Pel que fa a Catalunya, l'Idescat ofereix les mateixes dades, però, a més, indicant el benefici obtingut anualment pel sector, per bé que tan sols les ha fet públiques fins al 2016 (<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=474&t=2016>) .